

Bogár László:

Pénzfegyverkezés

Az utóbbi évek és különösen az elmúlt hónapok sokszor már-már apokaliptikus hangulatú globális válságörvényei a pénzt minden eddig elképzelhetőnél fontosabb „főszereplővé” avatták. Érdekes lenne tehát kicsit eltöprengeni azon, hogy mi is az a „valami”, ami – pontosabban a legtöbbször számára: aminek hiánya – olyan brutálisan nyomult be az emberi létezés legintimebb terébe.

Először azt kell rögzítenünk, hogy a pénz valójában „médium”, és arra szolgál, hogy közvetítse az emberi társadalmakban zajló, az idők folyamán egyre komplexebbé váló anyagi cserefolyamatokat. Ez azonban csak a pénz technikai, tárgyi felszíne. Az idők kezdetén a pénz ontológiai mélyszerkezetében valójában egy döntő fontosságú szakrális funkció lakozott. Ez arra szolgált, hogy segítségével szimbolikusan megjeleníthető legyen a közösségnek az emberi teljesítményekre vonatkozó értékítélete. A tradicionális létmódjának szakrális pénze tehát azt tette mindenki számára egyértelművé, hogy aki rendelkezik vele, az olyan anyagi és/vagy szimbolikus teljesítményt nyújtott, amelyet a közösség ezzel a „jelvényel” kíván elismerni. Nem véletlen, hogy az első aranypénzek is már ott volt a szakrális rend földi helytartójának, az uralkodónak a képmása, hogy így méltósággal ruházta fel azt, aki az uralkodó jelvényét felmutatja. Vagyis ekkor még a pénzbe vetett teljes és feltétlen bizalom elválaszthatatlan volt a pénz fizikai testétől. Mindebből logikusan következett, hogy a pénz magántulajdona értelmezhetetlen volt, hiszen ez a közösség értékítéletének jelzésére szolgált, amely funkciót nem lehetett a közösségtől elvonni, elidegeníteni. A szakrális arisztokráciának újra és újra tanújelét kellett adnia annak, hogy méltán hordozza az uralkodó jelvényét, és ha méltatlanná vált, akkor akár fő- és jószágvesztésre is ítélték, vagyis a pénzvagyona mit sem ért többé, ha már nem volt képes arra a teljesítményre, amelyet a pénz mint közvetítő jelzett. Értelmezhetetlen volt a pénz magánfelhalmozása is, mert azt csak „Isten szerinti” célokra, vagyis a

szakrális közösség épülésére lehetett felhasználni, amivel szemben semmiféle „magán” cél nem volt elképzelhető.

Hasonlóan értelmezhetetlen volt a pénz kölcsönzése és a kamatszedés is. A kamat ugyanis maga a deszakralizált abszurditás, hiszen exponenciális növekedést feltételez, illetve provokál ki. Az így kiero- szakolt kamat exponencialitása azonban az életet elpusztító rákos burjánzással azonos, és az erre irányuló törekvés szülte a profitot is.

Az immár nem szakrális létkonstrukció lényege, hogy bármilyen tevékenység „szabaddá” válik, így azok is, amelyek sokkal több kárt tesznek a létezésben, mint amennyi hasznot hoznak. Ezt a kollektív öngyilkosságot elrejtő az aktus, amely lehetővé teszi, hogy

halmozódjanak fel a hasznok és a károk (költségek), és a hamis értelmezési kettekre zárt alávetetekkel elhitetik, hogy ha „iparkodnak”, akkor majd nekik is jut a haszonból, ha pedig mégsem, akkor ez kézenfekvő bizonyíték arra, hogy nyomorúságukat csakis saját maguknak köszönhetik. Az Újtestamentum példázata arról, hogy Jézus korbáccsal űzi ki a templomból a pénzváltókat és a kereskedőket, arra utal, hogy a tradicionális szakralitás idővel minden emberi közösségben elveszítette az ellenőrzést a deszakralizálódó kereskedelmi- és pénzhatalom felett. Így jutunk el a 16. század kritikus elágazási pontjához, amikor a katolikus egyház maga állt a deszakralizációs pusztítás élére, amikor a búcsúcédulával létrehozta a „megbocsátásipari művek” bizniszt. Majd a már meghasított egyház másik ágán Kálvin, kényszerűségből ugyan, de mégiscsak legitímálta az üzleti célú kamatszedést, és ezzel megnyílt az út, hogy a protestáns etika a „kapitalizmus szellemét” (Max Weber) kiszabadítsa a palackból.

Ezzel a folyamattal a pénz is radikálisan átalakult, és a deszakralizáció fegyverévé vált. Immár arra szolgál, hogy segítségével a teremtés inverze kialakuljon. Isten a semmiből teremt valamit, a kapitalizmus globális pénzhatalmi rendszere viszont a valamiből teremt semmit, tüntet el mindent, „pénzt teremt” – ami azt jelenti, hogy megelőlegezi a jövő exponenciálisan növekvő profitjait.

Ezek azonban nemcsak a jelenben nem léteznek, hanem a jövőben sem fognak, mert a létezés a szakrális egyensúlyra épül, és nem a folyamatos exponenciális növekedésre. Az emberek egyre nagyobb részét tudják rávenni arra, hogy valóságos munkájukkal megszerzett megtakarításaikat a tőzsdéken, befektetési alapokon keresztül a végzetesen hamis exponenciális dé-

libáboknak a kergetésére áldozzák. És amikor ezt a pénzt pontosan kiszámítható módon elvesztik, akkor a valós áldozataik válnak semmivé, addig felhalmozott vagyonuk pedig szimbolikus áron a rendszer hatalmi magjának haszonélvező-ihez kerül. Magyarországon „hála” cinikus kollaboráns elitjeinek, a hétköznapi önjáraterejtésének kereteit jelentő valamennyi funkció felett így vesztette el az ellenőrzést.

A pénzügyi, banki, biztosítási, energetikai, hírközlési, távközlési, informatikai és médiaszolgáltatók, a közműhálózatok, a kereskedelem, az élelmiszer és gyógyszer előállító és forgalmazó rendszerek mind-mind idegen érdekeket szolgáló hálózatok kezében vannak, és bármikor szembefordíthatók a magyar társadalommal. A globális hatalmi rendszer pénzfegyverei most már létben fenyegetik a magyar társadalmat, így megmaradásunk egyetlen esélyét csak a teljes szembefordulás jelentheti.

Forrás: Magyar Hírlap

Kína gazdasági imperializmusa

Egy ideje már keleti szél borzolja a világgazdaság kedélyeit, és pedig egyre erősebben, különösen a 2008-as válság óta, amelyből a Nyugatnak a jelek szerint nem igazán sikerül kilábalnia, miközben a Közép Birodalma viszonylag gyorsan túllépett rajta. Minden gazdasági indikátor azt mutatja, hogy „hosszú menetelése” után Kína rövidesen a csúcson landolva fejezi be a gazdasági modernizációját célzó „nagy ugrását”.

Az Egyesült Államoknak már csak az a sovány vigasza marad, hogy előreláthatólag a kínai GDP csak 2030 környékén fogja túlszárnyalni az övét, ezalatt viszont a kínaiak egyre másra halmozzák a termelési, építési és tőkefelhalmozási rekordokat. Hovatovább már csak három rekord marad, amelyet az amerikaiak a magukénak mondhatnak: pro primo ők a világ legnagyobb fogyasztói/pazarlóit, mivel pedig életmódjukat jórészt hiteltől fedezik, pro secundo ők a világ lefeladódottabb „ingyenélői”, a helyzet tartósítása végett pedig pro tertio ők költik a világon legtöbbet fegyverkezésre (egyedül ugyanannyit, mint a világ maradéka együttvéve) - ami persze csak tovább súlyosbítja a helyzetüket.

Amíg a hozzá hasonlóan legatyásodott vazallusaival körülveve Barack Obama parádézik és játssza a hollywoodi gengszterfilmekben népszerűsített „kemény fickó” (tough guy) szerepet többek között Afganisztánnal, Iránnal, Venezuelával, Líbiával, Szíriával, Kubával, Észak-Koreával, Oroszországgal és alkalmasint Kínával szemben, addig a kínai imperializmus feltartóztatathatatlannul folytatja előrenyomulását a világ minden szegletében, leplezetlenül a piacok, a nyersanyag- és energiahordozó-lelőhelyek újrafelosztására, valamint a nemzetközi munkamegosztás és a többletér-

ték-elosztás újratárgyalására törekedve. Ez a gigászi küzdelem a hanyatló, de ideig-óráig még domináns transzatlanti blokk (USA, Kanada, Japán, Nagy-Britannia, Németország, Franciaország, Olaszország, Hollandia, Belgium stb.) és a Sanghaji Szövetség köré csoportosuló aspiránsok (Kína, Oroszország, Kazahsztán, Irán, Brazília, Venezuela stb.) között zajlik a globális imperializmus vezető pozíciójáért.

Ebben a geostratégiai játszmában közép- és hosszútávon mindenképpen Kína kezében vannak az aduászok: momentán a világ devizatartalékainak egyharmada, benne 1400 milliárd dollárral, valamint több mint 900 milliárd dollár értékű amerikai kincstárjegy. Egyáltalán nem lebecsülendő 1,3 milliárd fős demográfiai súlyával a kínai „életér” a világ legnagyobb komplett felvevőpiaca, az ázsiai gazdasági növekedés lokomotívja, a globális árutermelés központja. Világszinten Kínában kel el a legtöbb televízió és (az USA után) a legtöbb számítógép, a távol-keleti gigász gyártja a világon eladott fénymásolókat, cipőket, játékokat és mikrohullámú sütőket kétharmadát, a televíziók és hordozható telefonok egynegyedét.

A kínai sárkány azonban nem csak abból meríti erejét, hogy fogyasztási cikkekkel árasztja el a világot. Külföldi stratégiai beruházásait az ideológiai-politikai meggondolások háttérbe szorító vegytiszta pragmatizmus vezérli minden irányban. Ennek jegyében nemrég kétoldalú együttműködési megállapodást kötött Tajvannal 5,6 milliárd dollár értékben, 15 milliárd dolláros hitelt adott az APEC-országok (Brunei, Kambodzsa, Laosz, Vietnam, Fülöp-szigetek, Malajzia, Mianmar, Szingapúr, Thaiföld, Indonézia) infrastrukturális fejlesztésére, Afrikába majdnem 12 milliárd dollárt osztogatott szét koncessziós hitelként, és még Szerbiának is jutott bagatell 200 milliárd egy Duna-híd építésére. Óriási devizatartalékaira támaszkodva nagyvonalú kölcsönöket nyújt azoknak az országoknak, amelyeket be akar vonni a befolyási övezetbe vagy amelyekre szüksége van ahhoz, hogy biztosítani tudja nyersanyag- és energiaellátását. Így például 2009-ben alig két hónap alatt 25 milliárd dolláros hitelt adott Oroszországnak, 4 milliárdot Venezuelának,

1 milliárdot Angolának és 5 milliárdot Kazahsztánnak. (Jól látható módon a kínai olajstratégia radikálisan különbözik az amerikaiak által választott opciótól, akiknek már több mint 800 milliárdjukat emésztette fel az iraki kőolajkincs lenyúlása érdekében indított, de a végeredményt tekintve igencsak kétséges kimenetelű háború.) 2009 januárjában Kína Afrika nyersanyagokban leggazdagabb országának, a Kongói Demokratikus Köztársaságnak (ex-Zaire) is kölcsönzött 34 milliárd dollárt, a kínai Exim Bank két évvel korábbi 8,5 milliárdos hitele után.

A kínaiak azonban nemcsak a fejlődő országokra vetették ki a hálójukat. Az állami Chinalco konszern 19,5 milliárd dolláros beruházással 18 százalékra növelte részesedését a világ második legnagyobb bányavállalatában, az angol-ausztrál Rio Tintóban, a China Development Bank pedig 10 milliárd dolláros hitelt nyújtott a Petrobras brazil állami olajvállalatnak, amely cserébe évi min. 100 ezer hordó kőolaj szállítására vállalt kötelezettséget, és Kína hasonló megállapodásokat kötött Oroszországgal, Venezuelával és Iránnal is. Kanadában különösen lendületes a kínaiak gazdasági térfoglalása (38 százalékos részesedés a Tech Resources óriáscégben, bányák Nunavutban, erdők Brit-Kolumbiában, vízerőmű Albertában, közreműködés a québeci Plan Nord fejlesztési megaprojektben).

Míndez persze egyáltalán nem tetszik az amerikaiaknak, akik minden áron igyekeznek útját állni a kínai expanciónak. Példáéna okáért Kínát mindeddig nem kooptálták sem a legfejlettebb államokat tömörítő G8-as csoporthoz, sem a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezethez (OECD), nincs vétőjoga a Nemzetközi Valutaalpnál (IMF), amelyet pedig jelentős összegekkel dotál (legutóbb 50 milliárd dollárral a fejlődő országok támogatására), és elhanyagolható tényezőként kezelik a Világkereskedelmi Szervezetben (WTO), noha a világ első exportőre és második importőre, ahogyan a Világbanknál is, pedig a világ (messze) legnagyobb valutatartalékait birtokolja csaknem 2500 milliárd dollár értékben, és egymaga többet kölcsönöz a fejlődő országoknak, mint a Világbank. Kína pillanatnyi függése az amerikai piactól és valutától azt eredményezi, hogy versenyezni ugyan versenyezhet az Egyesült Államokkal, de csődbe nem dőnhet. Legalábbis egyelőre. És ez az amerikaiak egyetlen szerencséje. Legalábbis egyelőre.

MD 2011. VII. 19.
Gazdag István
antidogma.hu